

L a t w e e f c h u   A w i s e s .

Nr. 9.

Zettortdeenâ 26. Webruari.

1859.

Awifchu sinas.

Behterburga. Ir të dabbujufchi dsirdeht par teem gohdigeem 7 Nihzeneekem un Pappeneekem, kas nelaimigus kuggineekus glahbdami paschi nelaimigi tappufchi, un patte schehliga Keisereene Maria Aleksandrowna 175 rubl., Keisera radineeks Prinzi Odenburgis 100 rubl. un dahwinajufchi, arri zits kungs Behterburgâ dewis 25 un wehl zits 30 rubl. f. Arri Nihgas Kreewu bislaps 100 rubl dewis. Tâ teizamâ darbs nekad ne paleel bes labbeem augteem.

Behterburga. No Widdus-Asias Bukara s Emirâ (waldineeks, skattees Asias lantkahrte) muhsu Keiseram atsuhthijs augstus kungus un lizzis teikt, ka labpraht ar muhsu Keisera walsti griiboht etaisiht andeli un draudfibu. Gtâ Webruari muhsu Keisers scheem wehlejis Winaa preekschâ nahkt un ar teem laipnigi farunnajees.

Behterburga. To dselles-zekku ko taifa no Behterburgas us Dinburgu, un no turrenes us Warschawu, nu irr gattawâ lihds Dpskai un taggad fahufchi braukt no Behterburgas us Dpsku, tas irr 257 werstes. Leepajâ Merza mehnesi fahks taifht to ohstu, bet pee ta dselles-zekka tur wehl itt neko ne effoht taifijufchi.

Pee **Mellas juhra**s, Gistâ usmettufchees kahdi Latweefchi; fchurpu rakstijufchi un luhgufchi, lai teem arri iknedekas 2 lappas no muhsu „Latweefchu Awifchem“ ar pasti nofuhtha, jo labpraht tahs lassoht.

Kurfemmes Gubernements Awises isfluddina: ka teem Garmiones, Inwalidu, (Empelifchu) un teem saldateem, kas arrestantus wadda, taggad flaidra nauda tohp eedohta, lai paschi gahda par fawu pahrtifchanu; lai laudis tamdeht teem Artelschnikeem, kas saldateem pahrtifchanu fa-

peht, itt neko ne dohd us parradu, jo Majorâ fuhdsibas par tahdu parradu nebuht ne peknems. Schihs Awises wehl isfluddina: Tahdahm saldatu feewahm, kas pahri par 60 gaddem, gaudenas, fehrdfigas, jeb itt masi behrni, ka maijî ne warr paschas pelniht un no Krohna pahrtifchanu ne dabbu, buhs dabbuht ruhmi un kahdu palihgu no ta pagasta, kas winnas wihru nodewufchi, bet tahm feewahm wajjaga ar to ar meeru buht, zil pagasts nospreedihs. Saldatu feewas (no muishneeku muishahm dohtu saldatu), kas wihreem ne eet lihds, warr palikt pee faweem raddeem. Saldatu feewas no muishneeku muishahm, ja wezgas, gaudenas un fehrdfigas, warr palikt pee faweem raddeem appaksch muishas waldifchanas sinas, un warr dabbuht 30 mahrzinas rudsu no magasihnes, ja raddi ne spehj tahs usturreht. — Keisers schehligi pawehlejis, lai tamdeht ka saldati deenestâ buhdami jeb wezzi un zittu wainu deht ne spehj fawus behrnus usaudsinahkt, saldatu behrnus, 10 gaddus wezzus, usnemm Krohna skohlâs.

Wihne. Wahzu Awises arween wehl stahsta un rahda, ka bes kaxra jaw ne palifchoht, jo wiffi tizzoht, ka Sprantschu Keisers kaxru griiboht, un bes tam ne warrefchoht palikt. To warroht redseht no tam, ka, — jebf. tu gan par meeru runnajoht, tomehr Sprantschu un Sardinjeru semmê jo deenas jo wairak ar jo leelu steigfchanu wiffu us kaxru fataifa. Ar to tik leelu aplamu naudu jel ne tehretu, ja pee meera griibetu palikt. Tik wehl ne sinn, ar kaxru to kaxru ihsti fahfchoht un kur to waddis, woi ar Gistreibereem Italiâ un Italias labbad, jeb woi ar Wahzjemmi; jo Sprantschi fenn deenahm fahrigi to gabbalu Wahzjemneekem panemt un pee Sprantschu semmes peelikt, kas Bruhscheem un Baijereem Reines uppes kreifajâ puffe. Tad buhtu

karfch ar Bruhscheem un wiffu Wahzsemmi. (Skattees Giropas lantfahrtri, tad redsefi, ka schis baggats semmes gabbals Sprantscheem pee paschas labbas rohkas un patiktu gan to peedabbuht klahnt). Bet kurfch tam to wehlehs! Ne tizzu, ka tif drohschi buhs itt par nepateefu tahdu warras darbu usfahkt, Pa tam waldineeki darbojahs meeru pasfargahnt. Bruhsis arri Gistreikeri effoht usrunnais, lai ar labbu wehl mehginajoht eenaidu meerinaht, un dsird ka Gistreikeris gan gribboht sawus saldatus iswadidht no Bahwesta semmes Italia, ja ir Spranzis sawus saldatus no Bahwesta Rohmas pilfata iswadda un ka pats Bahwests luhdsis, lai ta darra. Gulenderis sawu weetneeku Parisi (Kowleju) aizinajis us Londoni un tur winnam teizis ka lai darroht, kad wiffu waldineeku weetneeki Parisi fahks farunnatees par to, ka Moldawa un Walakaja abbas to Konsu aizinajufchi par sawu waldineeku. Tad Kowlejs noskrehjis us Wihnu isrunnatees ar Gistreikeri par schim leetahm un tam rahmaku firdi padarriht. Pa tam Gistreikeris no karra bihdamees, mekle draugus un paligu un skubbina Wahzsemmi, lai tif taifotees gattawa us karru, jo Napoleons fleppen gluhnejoht lihds Reines uppei Wahzsemmi panemt, un arri Wahzsemme zitti to fahk tizzeht, un tamdeht luhds, lai waldichanas aisleeds Wahzsemme firgus fapirkt un us Sprantschu semmi nowest, ka taggad noteechoht iddeenas. Pa tam Awises stahsta, ka pee meera palikfchoht, tad atkal ka buhs un buhs karfch, un ta eet schoodeen schà, riht ta, un karra un meera sinnas ta grohsahs un wandahs itt ka jumta gallà karrohgs, kas wehju rahda un no wehja schurp turp tohp mehthahts.

Turku semme. Awises raksta, ka Turkis pee Dohnawas uppes gribboht karra-spehku nolikt, ka warretu Moldawu un Walakaju sawaldiht, ja pee ta aizinata weena waldineeka Konsa palikfchoht. Pa tam schis sawu waldichanu jaw irr fahjis un laudis ar leelu preeku un gohdu to usnehmufchi. Redsehs to tee 7 waldineeku weetneeki Parisi par to nospreedihs. Zitti bihstahs, ka ne warrefchoht schee sa-eet weenà prahtà un tad labbi ne buhschoht.

Ja nu Napoleons ar warru gribb karru, tad neef gan buhs, — bet ja wiffi prett to karru, woi tad drihkftehs to fahkt?

Na Deepajas puffes. 14tà Webruara deenà. Gan daschu gaddu mehjs juhrmalneeki pawahjis seemu peedsihwojam; bet tahda seema, kahdu scho gadd redsam, wehl aplam newaid redseta. It meemas preekschas pasalle dauds mas. Bet uhdem bij mas, sneega masa fahrtina; zaur to nekahd seemas zefsch ne pataisijahs. Kamehr atkal jau preeksch fwehtkeem sahka kust un liht, ta lihds paschai deenai bes jeklahda zekka effam. Te taifijes falt, te atkal lihst. Wiffur dubli lihds ullahm kad ween naw par leelzetta braufschana. Neween seemas darbs naw wehl labbi eefahkts, nele wehl beigts. Paleekam skaidri bes malkas. Balki wiff wehl meschà. Pelnas laudim itt nekahdas. Zi weki uu firgi stahw bes darba; bet ehst gribb. Pal biba mums pa-auga plahna. Seens gan labbi fawahkts; bet zittam mas; un pee ta pascha zits us kahdu wiffi ne warr tapt klahnt; laudses stahw ka stahwejufchas, leeknòs un pohpòs. — Bul laudim un lohpeem truhkums! Pee lohpu ehdam deemschehl swarra un mehra aplam wehl ne sinnan Schleetam jau itt tauwigi demufchi, kad tif wee dohdam, zil lohps skaidri isehd. Tas nu go buhtu labs mehjs, kad papilnam irrad. Bet ko ehdamais gan labs, bet knaps, tad ar schahdu mel ru tahlu ne sneegsim. Tomehr paldees Deewam par schahdu gruhntumu! Weeglums un pilniba dril zilweku trazzina un padarra wiannu mulku; knapp ba wiannu pamahza. — e.

Gulante. (No masa neeka fihmite padarra Edinburgas pilfata, Skohtu semme. (kas Guler dereem peederr) palikke baggata lohpmanna gaspascha flimma. Rohpmannis bij ar kahdu tohti malzitu un gudru Londones dakteri norunnajis ar telgrawi sinnu doht, ja gaspascha tohti flimma piliktu. Dakterim arri driht ar telegrawi tohs wahndus atraksta: „Ne nahkat par febbu.“ Tuhli dakters aisbrauz, bet tur nonahjis dabbu sinnah ka flimneeze jau preeksch 2 deenahm nomirru. Rohpmannis bij gribbejis dakterim ta sinnu laiff

„Ne nahkat. Par sebbu.“ Bet sunas dewejs bij punkti (.) islaidis, jeb sawâ-prahatâ dohmajis, ka ta naw wajjadfiga. Rohymannim wajjadseja par scho islaistu sihmiti daktera zellus un winna aislaweschanas aismafahat.

Kreewusemme. Ar sihdes taurinu audsinafchanu un kohpschanu wiswairaf filtâs semmês publejahs. Sau fenn gaddem Italiâ, Spanjeru semmê, Sprantschôs, Turkôs, Asîâ, Persiâ, Indiâ, Rihnâ un Amerikâ ar scho lectu darbojahs. Lai nu gan audsinafchana un kohpschana kohiti gruh-ta, tad tomehr pefna jo labba. Ir Maslawâ lungi sabedrojuschees, kas par sihdes taurinu kohpschann un winneem derrigu kohku (Maulbeerbaum) audsinafchanu fildôs Kreewusemmes gabbalôs gahda. 1856. gaddâ irr dabbutuschchi 11 tuhft. 851 mahrzinas sihda. Par wissu Ciropu itgadda 30 tuhft. 350 birkawu sihda dabbu, kas 60 milj. rubl. wehrtibâ buhtu.

Wihges kohks.

Gattawas wihges pee kohka warr atrast no Zuhni lihds Dezembera mehnesi. Genahkuschas tahs paschas nokriht, un kriht, kâ Praweets fakka, tam muttê kas kohku kratt. Wisagrakas irr tahs labbas. Seemas wihges gan leelakas, bet naw wairs tif wesseligas. Kas pahrstahwejuschas, tahs irr newesseligas un labbi ne smekke. Ehd winnas gan tâ kâ no kohkeem tahs nahk, gan schahwetâs, gan safpeestas par raufcheem tahdâ feijâ kâ muhsu stee-geli irr. Plahksteri no wihgu raufcheem nehme un wehl taggad nemm pee gruhstahm bailigahm meefas augoneem jeb trummeem. Praweets Jesaijas dab-bujis no Deewa to apstiprinafchanu, ka Rehniusch Iskijas palikschocht atkal wessels, — pawehleja nemt wihges pihti un darriht plahksteri tam us to trummu.

Starp teem gohda-auglu kohkeem Zuhdu semmê, wihges kohku ihpaschi peeminn, un tee, ko Mohsus bija fuhtijis isluhkoht to semmi (4 Mohs. 13, 24), tee pahresse starp teem semmes augteem arri wih-ges. Kohks pats augumâ gan ne irr fmuks; aug ar lihumeem un kunkuleem. Misa tam gluddena, melnpellehka; lappas irr rohkas leelumâ eefsch trim

un peezahm dakkahm, wirfu kâ jestrâs, bet appafschâ willainas. Stahda scho kohku arri tâ kâ daschu reisi wihna kohku, ka sarri sapinnahs par salku buhdinu, un appafsch wiinna lappahm gaisf irr wesseligis un spirdsinadams. Bet eefsch saweem sar-reem un faknehm eefschâ, un arri augtu kahti, — irr newesseliga fulla. Augligis schis kohks tâ kâ Greekeru semmê ne rehti juhkas barro ar wihgeh-m. Weens pats kohks warr nest trihs fimts mahrzinu wihges. Kohks paleek itt wezs, un pat eefsch auf-stakahm semnehm warr stahweht us gaddu-simte-neem. Wahzsemme pee Beitelpak, Remmes eeleijâ, stahweja wehl preefsch ne dauds gaddem wihges kohks, ko bija pahnessis kahds Grawa lungs no Wirtembergas tai laikâ, kad pats bija gahjis krusta-karâ us Asiu. Tas nu, ja mas, taggad feschsimts gaddi. Kahdâ fallâ tur, kur Anglija Temses uppe eegahschahs juhâ, stahw wihges kohks ar salku lappu juntu ko teiz stahditu pa to laiku kad Roh-meefchi jeb Rohmneeki? — (fauze tohs lihds schim par Keemereem) — tur waldijuschchi, un tas bijis preefsch tschetrapatsmits fimtu gaddem!

S. R—II.

Druillarda kweefchi.

Preefsch desmits gaddem Druillardam, muisch-neekam Sprantschu semmê, kahds draugs no Egip-tes semmes atwedde 5 kweefchu graudinus, ko pats wezzâ muhmijas kappâ bija atraddis, un kas tad sunnams schai kappâ lihds kahdeem trihs tuhfto-scheem gaddem kâ meegâ bij gullejuschi, un ne wiss apmiruschchi. Schohs peezus graudinus winsch peezôs pukku-pohdôs eedehstija, ikkatrâ pohdâ weenu, un no ikkatra grauda ruddeni dabbuja weenu tuhft. diwi fimts graudus. 1853schâ gaddâ Druillards no scheem kweefcheem tihrumâ zittus ik-reschi likke isseht, un blakkam scheem Sprantschu semmes kweefchus tai paschâ tihrumâ un tahdâ paschâ semmê, gribbedams isprohweht, woi tee muhmijas kweefchi wairaf augtu dohfschoht pahrscheem, zittus atkal waggâs ar dehstifchanu likke dehstiht. No tahs pirmas fehklas winsch 1854tâ gaddâ plahwe 61 graudus, kamehr no Sprantschu

semmes kweescheem til 15 graudus, un no teem dehstiteem kweescheem 313 graudus, tas irr: no weena puhra trihsfimtš un trihspatšmit puhrus. Tapat tai 1855tā gaddā bija; no sehteem kweescheem bija 60 graudi, bet no dehstiteem 566 graudi. Kas til no schahs fehklas kahdu maggumu warrejuschī dabbuht, tee virkoht naudas naw scheloljuschī, un taggad Sprantschu semmē wišapfahrt schohs muhmijas kweeschus schufuschī seht. No weenas pašchas faknes teem isaugoht kahdi trihsdefmits falmi; kas lihdi 7 pehdahm gaxri paleekoht. Tad tee raschigi kweeschi. G—n.

Kā Kursemmē bijis wezzōs Veelkungu laikōs.

Us leelahm un masahm Kursemmes muischahm, muischneeki turreja dauds wairak fullainu un wišfadu deenesta zilweku ne kā waijadseja un kā taggad, kurreem toreis ir pee baggateem kungeem knappu un dauds masaku lohni dewe, ne kā muhsu laikōs eelšch pilfateem pee teem nabbaga birgereem. Turprettim arri schee fullaini un muischas laudis neko dauds ne strahdaja, palaidahs eelšch flinkibas, palikke lihderligi; tamdeht tappe dikti strahpeti un us mahjahm pee semmes-darbeem nodohti, lai tur labbojahs. Puišchi un meitas buhdami muischās, faprezzejahs un ne tikke us mahjahm pee arschana laisti, bet dšihwoja apprezjeti muischā; tapeh; ar laiku tee muischas zilweki par dauds eepulzinajahs. Winneem tal kahds darbs bij jadohd; tad nu no winneem tappe eezelti meijeri, waggari, krohdšineeki, meschafargi, putnu un lohpu usraugi u. t. j. pr. Pee stakteem wišuwairak bija pulks deenestneeku, kā kufcheri, pohreiteri un stakka puišchi itt papillam.

Ta wezza kungu mohde, ka lauperus jeb preešchškrehejus turreja, kas preešchš kunga karritehm škreheje, jau preešchš kahdeem 100 gaddeem beigufees. Tahdeem preešchškrehejeem bija ihpašchš raibs apgehrbs (mundeerinsch), kurpes ar baltahm sekkeh, ar milteem balti puhdereta galwa un leels needru kohks (nuhja) ar fudraba knohpi apfalta rohka, ko schee pratte skunstigi gaisā šweest un atkal uskert. Peh; tam atkal usnahje ta mohde, ka di-

wi jeb wairak fullaini teem muischneeku karritehm pa preešchu waijadseja jaht un tohs muischneekus pa durwim sagaidiht un no karrites teem palihdseht it kahpt. Arridsan tereis dauds putnu gehgeri u gehgera wuišchi (pikkeri) tikke turreti. — Ar eenewes brihwestibu arr tas aplam leelais pulks tahdu muischas zilweku schahze sust un til tohs nohtigi waijadšigus deenesta zilwekus turreja. No tam tas labbums zehlees, ka schee labbaki turreti un lohneti zilweki arr labbaki deen, ka teem wairak darba doht un ka zaur to pašarga wairak no lihderlibas. Tanu gan labbi, bet taggad turprettim to lohni jo deenas jo leelakas, tā ka atkal naw labbi, ar to wehl lepniba un drehbju gresnumš aplam watorjahs un šamaita dauds firdis un dwehseles. (M. Wahzu grahmatas nemts). . . . .

Smeektu stahsts.

Weens Junkuris likke šawam pawahram tekst nokaut us maltitu preešchš sešcheem luhgteem wešcheem. Pawahrs Junkurim atbild: 1 tekst preešchš 6 zilwekeem buhs par dauds un ta atleekama gawezza palikšchoht. Junkuris šakka: „Tad noka til to weenu puffi teklu.“ —i.

Sluddinaschanas.

Es šaweem andeles draugeem darru sinnamu, ka pmanahm bobtes durwim leelajā eelā, Stolzera namu wairs naw ta bilde „janna lauwa“ un tas wahr; pee pee jaunas lauwas, bet taggad likta ta bilde un ta wahrds: „pee janna breescha.“

Johann Woldemar.

Nihzes pagasta teefa zaur scheeem rakstrem sinnamu darra, ka Krohna parradu deht par diwi, Krohna meschbes sinnas schantahm stirnahm Bahrtes Krohna nowaldā šaimneeka, Wadsu Klabwa kalpošana 9t. Merza mehnescha deenā schini gaddā, pulkstens 12 puffi deenā, Bartes muischā no augšcham minnetas teefas wakaršohitajam taps pahrdohda. Nihzā 10. Webr. 1859 (Nr. 105) Mikkel Timler, pagasta wezzalais. Luffchewig, teefas škrihweris.

Labs kallejs no nahfameem Jurgeem warr labbi weetu dabbuht Kaiwes muischā, 12 werstes no Zulsumas.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Collegienrath G. Blaesfe, Censor. Jelgawā, tai 24. Webruar. 1859. No. 30.

Uwischu

peeliffums.

Basnizas

sinnaſ.

Nr. 9.

1859.

Zaunas sinnaſ.

• **No Aiewas** pilfata Kreemusemmê, aieſgahje tai 5tâ Webruari pee duffas ſawâ 58tâ dſihwes gaddâ tas Luttera draudſes mahzitajs Jahnis Gottwrihds Ahbels pehz tam, kad tas 30 gaddus Kunga wihna kalnâ tikkuſchi ſtrahdajis. Jahnis Ahbels, kâ jaw winna uſwahrds to rahda, effoht no Latweeſchu tautas, dſimmis Wiſſemneekſ, Nujenez ſkohlmeiſtera dehlſ bijis. Relaiſis papreekſch Olonezes un Nowgorodas pilfatôſ par diwiſioner (ſaldatu) mahzitaju bijis. Pehz tas Aiewas pilfatâ par Luttera draudſes mahzitaju aieſgahje, un jebſchu arri gruhts ammats tam bija zaur to kâ par gaddu wairak kâ 200 werſtes bija jabrauz Deewa ſwehtu wahrdu ſluddinaht, tad taf to ar mihleſtibu un leelu preeku iſdarrija un pee wiſſas draudſes lohzeekem, augſteem un ſemmeem, mihleſtibu un gohdu ſakrahjahs tâ kâ taggad tee to ar ſchehluma un mihleſtibas affarahm peeminn. Wiſſch arri to leelu preeku peedſihwoja preekſch 2 gaddeem jaunâ Luttera baſnizâ, kaſ zaur winnu ruhpiġu gabdaſchanu un muddinaſchanu tikke uſzelta, ee-eet. Tad, kad wiſſch preekſch 5 gaddeem ſawas ſudraba ammata kaſſas ſwinneja augſtſ Aeiſers winna fruhti ar ſelta kruſtu puſchkoja. Lai duſſ ſaldi muhſu tautas kreetnais dehlſ, lai gan ſweſchâ tahâ ſemmê, taf no drauga rohkaſm gulдинаhts un ar mihleſtibas affarahm pawaddihts, un lai wirſs winna kluſſu kappu gohda ſtabba weetâ mihleſtibas puſkites ſeed, lihds jaunam ſwehtam rihtam, kur Deews wiſſus ſawus behrnus atkal uſmohdinahs un gohda weetâ — tai jaunâ Jeruſalemê — ſtahdinahs!

• **Cewaſtopolê**, kâ Uwifês laſſa, tai 20tâ Janwari pirmo leelo ſkohl, kaſ no 1854ta gadda no kaxra tikke iſdeldeta, effoht atkal eetaiſi-

juſchi un ar leelu preeku un ar ſirſnigahm Deewaluhgſchanahm eeſwehtijuſchi. Lai Deews palihds pehz pahrzeeſtahm kaxra - mohkaſm no jauna tur ſkohlmeiſtereem un ſkohlneekeem Deewabihjiġi un tikkuſchi ſtrahdaht!!

• **Wahzſemme.** Weiſſenbornes pilfatâ notikke 22trâ Webruari ſanada nelaimê. Tur wezzu wezza Kattofu baſniza, kaſ gandrihſ kaſhdus 400 gaddus ſtahwejuſi, kaſ negantigi effoht bijuſi ſaſchkeebuſees, kâ jaw bail bijis tai ee-eet Deewu luhgt, ka ne ſakriht zilwekeem uſ galwahm. Un tâ arri bija. Swehtdeenas rihtâ tai 22trâ Webruari ſanahk dauds laudis baſnizâ un trihſ mahzitaji tai rihtâ Deewgaldneekuſ atraida. Patlabban kad Teggſe, leelakais Kattofu mahzitajs miſchas turr, ſahk jaw no jumta kaſki birt. Nu wiſſi ſahk no baſnizas ahra muſt, un tâ teem muhkoht eegahſchahs wiſſi greesti un weena ſeena. Kaſ ta nu par muſſchanu un brehſſchanu bijuſi, to nu gan warr katris dohmaht. 8 lihds 10 jaunekti zaur lohgu no ehrgetu kohra — diwi tahſchu augſti, ahra lehluſchi un effoht bes apſkahdeſchanaſ iſglahbuſchees. Bet ehrgetu kohris palizzis weſſels un neaiſtiſtſ. Laudis gan effoht iſjprauduſchees par durwim ahra, jebſchu gan muhkoht dauds kaſſas un rohkaſ iſlausuſchees, un zitti pawiſſam noſpeſſi. Mahzitaji drehſkambari glahbuſchees, un arri dſihwi un weſſeli palikkuſchi. 13 zilweki irr no greesteem pawiſſam noſiſti, 20 apſkahdeti un eeſtrambati un kaſdi 30 zilweki wehl pawiſſam truhkſtoht. Warrbuht kaſdâ faktâ apbehrti wehl naw atraſti.

• **Taſſchu ſemmes** leelâ Drehſdenes pilfatâ warreja preekſch kaſdeem gaddeem ſawadu itt ehrmigu zilweku redſeht par celahm eiġoht. Winna ſahbaki bija wiſſapfahrt (ir augſcham) ar blekki

apfalti, lai traks funs kam ne warr eefohst; un wiinna leetus schirmim, lo tas allasch lihds neffaja, bija masas glahsa ruhtites, lai warr zauri redseht, un gaisu nojehgt. Braukt winsch dauds ne brauze, tikkai labpraht kahjahm gahje, un kad tas arri kahdu reissi brauze, tad zittadi ne, ka tahdos rattos un kammanas, kas ar apfeggahm (prohti karrites) un lohdsineem, un kas irr kurrinati filti. Zittadi tas sawu kahju rattos jeb kammanas ne zehle. To dsir-dedams tu eefaukfees lassitajs mihkais: „Ekur mohdigs putns! Gan buhs kahds seelmannis bijis?“ Tew taisniba. Irr Kreewu Veelskungs Butiä-tins bijis, kam Drehdenes tuwumä arri muischa pascham, kur tas labpraht mahjoja; bet schis tahds, gan nu sawahds wihrs arri bija wihrs, kam firds filta, un rohka dewiga. Bija leels zilweku draugs un ihsts behrninu tehws un apgahdatajs. Labpraht katram nabbadfinam lihdsija un baggatigi dewe. Tai zeemä, kur ne tahku wiinna muischa, tas likke preeksch pahri gaddeem prahwu un dailu flosklas nammu uszelt un to itt patihkami eerikteht, un pawehlejis, lai ir tad, kad jaw wiinna kaulini semme puhst, ifgaddus tai 12tä Septemberi leelus flosklas swehtkus us wiinna rehkinumu (prohti no atlikfuschas mantas) fwinn, wezzo draugu peemin-nedami; un tä arri tee darra if gaddus. Pats jaw fnausch semmes flehpi, un wiinna wahrds itt jauki seed winnu kauschu, wissuwairal behrn u firdis, un katris kas winnu atminnahs, fakka: „Bij gan Butiätins sawads, bet dikti brangs, gohda wihrs. Deews lai wiinna dwehfeli meelo. E. F. S.“

Rahda taggad wezza Zuhdu-semme.

Kahdi Deewabihjigi wihti Wirtembergä (Wahz-semme) pehrnaja gadda prahta nehmahs, sawu teh-wu-semmi pawissam atstahnt un swehta Zuhdu sem-me aiseet dsihwoht. Jerusalemē tee few dohmaja weetu eetaisht un ap to jaunu staltu Deewa nam-mu apmestees, lo tur nodohmaja zelt. Bet lai ap-lam ne darritu, tee papreekschu kahdus no saweem draugeem suhtija mehginahnt, kahda tur ta semme. Naudu drihs us to famette un patte Bruhschu wal-dischana teem grahmatas dewe pee sawa weetneeka Konstantinopolē, lai teem zil spehdams palihdsetu,

kur wajadsehs. Tä tad teem arr itt labbi isde-wahs. Webruari beidsiht tee no Wahzsemmes aie-brauze un 19tä Merzi jaw tikke Jerusalemē. Winni-pa wissu to swehtu semmi isstaigaja un wiffas sweht-tas weetinas apmekleja. Zuhni beidsiht tee atkal Wirtembergä bij atpakkat.

Bet kahdas sinnas tee pahrneffe? Tä semme, ta tee stahsta, taggad nebuht wairs naw tahda, ta tannis laikds, kad tur Bihbeles laudis dsihwoja, pats pirmais gabbals Ewraima kalnds tahds ierah-dahs, ka tur muhscham lohti pahrtikkuschi laudis ne warreja buht bijuschi. Taggad tee kupli meschi kas wiinnds kalnds auge, gluschi nopohstiiti, ka neta wairs ne reds; tibri tufsch, alminaini kalni, kam beidsama semmes ailite no leetus noskallota. Tur klahnt muhscham bads ar uhdeni, jo kur fennak kahdas affas bij ismuhretas, jeb kahdi grahwji kalndi eezirsti, tur taggad wifs isgahsees un ispohtihsta ka nekam wairs ne derr. Zeemds laudim wahjafat istabas nekä pee mums lohpeem kuhis. Winna pilsehtas un winni zeemi ar augsteem wahrdeem, ku sawä laikä apustuli un praweeschi mahzija, taggad nekaidri fmirdoschi mittelki; behdigi redseht! Tahdas tahs augsti swehtijamas weetinas! Un sem-nis tuffchds kalnds patte Jerusalemē!

Prett Sihkemi un Samariju tee kalni semma un eeleijas plattakas. Te täpat ka pee Betlemes u Ebrones atkal warretu semmi eefohpt un auglu zerreht; bet schobrihdi Beduini jeb Araberi tah weetas ar saweem lohpeem gluschi noganna un no pohsta. Prett Austrumu un prett Jardana u atkal pliffki kalni un til karsta faule, ka gruhti u zeest. Garr paschu Jardani tai platta eeleija u pee Genezaretas esara, kur labba augliga semma bija, taggad nekas ka nikni dadtschi un retti kahd kohzinsch. Us deenas pussi, wiinpuhs Zerikus prett nahwes juhru nabbaga semmite jo wahja u tuffcha. Tä kalnaina Galilejas dalka, prett f-meli ne til lohti behdiga. Tomehr zaur zauri wiffa ta fw. semmite ka kahda atstahnta tuffcha me-ta isfkattahs, tahda ka tee wezzi praweeschi to dral dedami us preekschu teilufsch. Kaldeeri, Greeke un Keemeri Deewa sohdbu breefmigi isdarrijusch un zil kautinu pehzak no jauna sahze eefohpt, u atkal Turku trakfoschana drihs nopohstija.

Tomehr ja Deewam patiktu, ta semme wehl warretu tapt atjaunata, jo fur to eesahktu atkal kohpt, tur ta famos auglus gan dohtu; gais tur zilwekam wesseligis un patte semmite zittu semju widdu wissai pafaulei tuwa un kaimina. Raut til buhtu dauds kauschu, kas tur apmestohs. Bet ta ka taggad tur ne dohmaht ne warr us preefschu tikt. Turki weenumehr mehgina wissus isdeldeht, kas naw no winnu tizzibas un paschu Serafalesmes pilfatu par tahdu weetu darriuschi, par ko kristigai pafaulei muhschigs kauns. Tee Zuhdi, kas tur dsihwo, pawissam nogrimmuschi kuhtriba un nabadsiba un zil tur kristigi laudis, tee sawa masa skaitla neko ne spehj isdarriht. Turflaht tee kas Greekeru tizzibu turr un tee kas no Keemereem jeb Kattoleem muhschigi zits zittu eenihd. Ja tur ko gribbetu isdarriht, tad kristiga weenprahtiba Turkeem buhtu japarahd Gwangeliuma gars un spehks un wissai Gwangeliuma tizzigai pafaulei tur famos atjaunoschanas darbs buhtu ja-uennem.

Schis tas weenigais padohms un ta weeniga zerriba, ko tee wihri saweem draugeem pahneffuschi.

—d.

Sihpols.

4 Mof. 11, 5. „Kas ebdina muhs ar galku, mehs atgabdamees to simju, ko mehs Egiptes semme walti ebdam, to gurku, to meloru, to lokku, to sihpolu un to kiplohtu.“

Ta schehlojuschees tee sneprahta laudis, kas ar Israëlu bija isgabjuschi tuffnesi. Tai weegla un trefna semme eefsch Egiptes sihpolu augi paleef dauds jo gahrdi, faldi, un ne ka naw til sihwi un wehderam grehti sawahrami, ka pee mums. Dikpat labbi winni aug pee Zuhdu semmes juhrmalahm. Egipteri, kas pagani buhdami, par Deewu gohdaja Nihl-uppi lihds ar uppes krodileem un stahrkeem; wianni, kam arri kalki un salkfchi un schurki un wehrschi bija par deeweem, — winni swehredami swehreja pee — sihpola! — Turki tik nifni eeraddinajuschees ar scho ehdeenu, ka winni fakka, ne gribbiht pat ne debbesis buht, ja tur naw sihpoli ko warr ehst. Nu, — ja til warr eectapt debbesis, tad gan labpraht tur warr aismirft sihpolus un kiplohtu un wehl wairak, — un tee

Israëla behrni arr ne buhtu bijuschi tik netikli un nerahtni to sihpolu un kiplohta labbad, — ja buhtu siinajuschi preezatees eefsch sawa Deewa.

Preefsch kahdeem gaddeem atradde eefsch kahda ittin wezza Egiptera zaur zaurim swaidita un schahweta lihka rohkas — sihpolu, arri fakaltuschu ta ka tikko to warreja pasiht par tahdu. Scho nu wehl gribbeja isprohweht; — apflazzinaja to, un ne bij ilgi — redseja masu dihgalti. Nu eelikke sihpolu semme un raug — schis kas, ja mas, diwi tuhktoschu gaddu bijis aprakts lihds ar to lihki, un lihds ar to fakaltis, — atdsihwojabs, salkoja un auge! Tahdus augscham-zelschanas spehks Deews eelizzis nabbaga Egiptes sihpola meesa; woi tad Binsch zittahm meesahm, kas scheid dsihwojht jo baggatas ar brihnumeem ne kahds sihpols, tahdus spehks eelikt ne irr spehjis aridsan?

G. R—II.

• Beeminni 7to banfli.

Schoseem dauds weetas dsird no sahdsibas darbeem, ihpaschi seenu un salmus ne warr deesgan isfargah, jo wissas mallas truhkums ar bariibu. Dasch fainneeks nakts laika sawas plawas apmekledams saglu irr faheris, dasch behdigis irr atgree sees us mahjahm kad sawu schuhni tuffschu, jeb sawu seena laudsi pawissam ne atradde. Man weeglak irr isdeweess saglam useet, jo schis pats sawu laupijumu man un jums wisseem ar pasti irr nostellejis, zerredams, ka wezzais Zehkabs sawa dehla Zahsepa swahrkus ne pasih. Bet wezzais Zehkabs tohs irr pasinnis, lai arri tee swahrki bij saplehsti un apgahuiti.

Ta leeta irr ta: 1833sch a gadda Birschu kesteru kungs Lieenthals kahdu rihta=dseesminu sarakstija, ko ar dauds draudses lohjekkeem dseedajuschu nelaika Birschu mahzitaja Lundberga sudraba kashu rihta. Taggad schi dseesmina atrohnahs nedauds pahrtaisita un pa-ihfinata Awischu peelikkuma Nr. 1 ar to wirfrakstu „Jauna gadda.“

Sche abbas dseesmas:

Sudraba kashu rihta:

1) Ir mehs schai rihta stunda nahkam Nr muhsu wahju dseesminu, Lihds ar jums Deewu fla-

weht sablam Par wiinna Tehwa mihslibu: Div-
desmit peezi gaddini Jums laulibâ pawadditi!

2) Us nodsihwotu dsihwib's laiku Jubs schodeen
azzis atmetteet Un preekus tâ kâ behdu twaiku Wehl
taggad firzi peeminneet: Zaur pukkehm, ehrlsch-
keem waddija Jubs mihslestibas rohziina.

3) Dauds pukkites jums abbeem eijohit Us juhsu
zella seedeja; Ak — daschas nahwigs weefuls fkrei-
johit Gelfsch stalteem seedeem maitaja. Ne — ne-
maitaja — stahdija Tur engelischu dahrsinâ!

4) Par tahs eelsch debbesiga gaisa, Ru aug un
seed us muhschibu, Wehl zittas Deews jums ap-
lahrt kaisa, Isgresnoht dsihwib's zellinu, Gelfsch
mihslestibas dahrsina Jums aplahrt mihti smihdina.

5) Lai salko, seed, lai auglus rahda Schihs
wezzu deenu zerribas! Pats mihtais Deews lai pee-
tahm strahda Un waitro juhsu lihgsmitas! Un kas
ween juhs warr eelihgsmoht, Lai winsch no aug-
stas debbes dohd.

6) Scho wehledami mehs schè effam Un lihds-
judamas firzs jums dseed Un dseefminu, ko jums
atneffam, Ne smahdedami peenemmeet, Gan ne
skann skunstu meldijas Bet weenteesigas juschanas.

Zaunâ gaddâ:

1) Lai jauna gadda deenâ nahlam Ar sawu
wahju dseefminu, Un augstu Deewu slaweht sab-
lam Par wiinna Tehwa mihslibu. Ko wezzâ gaddâ
fajuttam, To jaunâ lai peedsihwojam.

2) Us nodsihwotu gadda laiku Lai schodeen az-
zis usmettam, Un preekus tâ kâ behdu twaiku Wehl
schodeen firzis peeminnam: Zaur pukkehm, ehrlsch-
keem waddija Jubs Deewa Tehwa rohziina.

3) Dauds pukkites mums wisseem eijohit Schi
gadda zellâ seedeja; Ak! — daschas nahwes wee-
fuls fkreijohit Wehl jaukôs seedôs maitaja — Ne
maitaja, bet — stahdija — Tur engelischu dahr-
sinâ.

4) Lai salko, seed un auglus rahda Ta jauna
gadda zerribas! Lai Deews ir schogadd par mums
gahda Un klausa muhsu lihgschanas! Un kas ween
warr muhs aplaimoht Zaur Jesu Krist' to schogadd
dohd.

5) Schè rakstittajs pats sawus wahrduhs peelizzis
klast. (Skattees Nr. 1). R. L.

Kâlabbad tâ darrijufchi?

Kweefschu grandini.

Keeli un masti behrni.

Za juhs ne pahrwehrscheetees un ne tohpeet kâ
behrni, tad juhs debbesu walstibâ ne nahkfeet, salko
Jesuh. Kadeht tâ? Luhl sihdams behrns pee-
mahtes puppes kâ ar sawahm sillahm aztinahm pree-
zigi un pasmeedamees memminu usskatta it kâ grih-
betu teift: Tu man dsihwibu dewusi, tawa dsihwibu
manna dsihwiba, man saldaku gahrduhu naw pat
to, ko tu man fneedst, — bes tewis man bij ier-
twihkt. Behrns bes mitteschanahs sawu mahti us-
skattahs un duss winnas klehpi lihds kamehr meegâ
aisflehds azzis. Te jums atbilde. Ru—m.

Wehl jauna sinna.

Belgias Rehnina walsts. Antwerpes
Awises stahsta, ka tur kahds pilfatneeks Branzie
Ganzakkars wahrdâ bija, kas 78 gaddus wezs, bet
jaw dewinâs laulibâs fadsihwojis. Schi dewita
seewa tam tikkai dsihwes wakkaru pee-eijohit pee-
redseja, un sawam wibram mirstoht, azzis aisspre-
de. Pirmo reisi tas 33 gaddus wezs prezzejahs.
Tas gan buhs tas weenigais wihrs, kas tik daud
seewas peeredsejis, un 8 laulatas seewas zittu peh
zittas aprazzis semmè! Buhs gan daudj preektu
bet arri daudj behdu redsejis.

G. F. S.

S i n n a.

No firzs wateizam par tahm mihslestibas dahwanahm kas pee mums arubtitas preeksch tizzibas beedreem
Rihta-Sibiria: 1) No Lestenes draudses 16 rubl' 56 kap. no Strutteles dr. 16 rubl. 15 kap.
(32 rubl. 71 kap.) 2) No Leel-Auzes dr. 40 rubl. f. 3) No Zelmeneeku dr. 20 rubl. probti no
Pampeles dr. 13 rubl. 45 kap. un no Grihwashes dr. 6 rubl. 55 kap. f. S—j.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaeje, Censor. Jelgawâ, tai 21. Aprils. 1859.
No. 65.

Uwischu

peeliffums.

Missiones

Siinaas.

Nr. 9.

1859.

XVIII. Par Deewa walstibu paganu starpā.

7. Pakkal-India.

(4)

(Skattees Nr. 7).

Ar leelem un augsteem kungeem beeschi apeetees man ihsti ne patikke wis, tomehr bij japaklausā. Bissuwairak tee mehds ap pufsnahti muhs apmekleht, un daudskahrt wiini kaut kahdā deenas woi naktis stundā man pee fewis aizinaja, lai par winnu aplamahm dohmahm ar winneem isrunnatohs. Tas gan bij leels gruhtums, bet tomehr jafakka, ka tahdā wihsē Deews tas kungs pee dascha augsta kunga sirds fewim zellu atdarrija; zaur tahdahm farunnaschanahm man arri daudskahrt isdeweēs par Gulendereem un zittu Ciropas laudim dshiwoschanu un buhschanu, Siameeschus labbak pamahziht; jo muhsu eenaidneeki Keiseram un zitteem augsteem kungeem dauds mellus par mums bij stahstijuschi. Bet zitti no semmakas kahrtes laudim, kas no schahs pafaules mantas un kahribas masak bij apstulboti kā tee leeleē, no muhsu mahzibahm arri wairak labbuma smehlahs.

Pehz trim gaddeem Gizlawam wahjibas pehz Bankofe bij ja-atstahj; bet wiunsch scho missiones druwu ne pamette, pirms ne bij zittus strahdneekus schurp aizinajis. Tee bij Baptista draudses missionari no Amerikas, kas arri bes leelas apkaweschanas tē warreja sawu sw. darbu strahdaht; jo tee walbineeki tē ne tik stihwi prettim turrejahs, kā Birmaneeschi; iktaram tē irr brihw tizzibu peenemt kahdu grihb. Gruhta peemelleschana schos mallōs missionareem bij schi, kad missionars Benems

(Benham) 1840tā gaddā Benaēmes upvē noslihte. Paschā waklarā winnam no kahdas kristigas fa-eeschanas, kurrā laudis us Deewa peeluhgshanu bij fanahkuschi, us mahjahm brauzohht laiwa apgahsahs un pats wiknōs nogrimme. Trihs gaddus pehz tam jauna peemelleschana bij, kad Birmaneeschi gandrihs buhtu ar Gulendereem naidu un karru zehluschi; tuhlin Keisers aisleedse wiffas kristigas gramatas, kur tahs dabujā rohlās, tahs fadēsinaja. Bet gohds Deewam ne zil ilgi tad meers atkal bij derrehts, un no ta laika Siameeschu atkal jo deenas kahrigi pehz Deewa wahrda klausifchanas un lassifchanas. Lai Deews palihds us preekschu.

Siamei pa kreiso pussi Pakkal-India issteepjahs wehl garrā, garrā gabbalā lihds 150 juhdschm us deenas-widdus pussi. Schi irr Malakkas pufsfalla. Par Malaijeeschēem, kahdi wiini irr pehz sawas meesfigas buhschanas un pehz sawas tizzibas un dshiwes, juns jaw cepreekschā esmu stahstijis. Schee laudis missionareem dauds darba darra, un wehl Deewam schehl mas no winna darba augteem warr fazziht. Tomehr kristiga mihlestiba arri schohs nabbadsinus naw atstahjuse, kas no ta wiltiga prareeschā Muāmeda melleem irr peewilti un stipri peeteem turrāhs. Malakkas pilfatā un Singapures un Liwanges fallās missiones weetas irr cetaistās, un tē missionars Milne ar leelu swehtibu strahdaja un pabrihscham zittus kristitus Aineserus atlaide, lai saweem tautas beedreem to Ewangeliumu sludina. Schinnis treijās weetas, kur laudis no wiffahm pafaules mallahm fanahk, pahrdohdami un pirkdami, arri tee kristigi missionari andelejahs, prohti ne ar kahdahm laizigahm prezzehm, bet ar to dahrgu pehrli, par ko zilwekam wiffu buhs atdoht,

ka winsch to ween warr eemantoh. Laudis fanahl pee winneem, klaufahs winnu swehtas mahzibas, dabbu swehtas grahmata un atkal aiseet sawu zekku. Rahdi no tahdas strahdashanas augli atlez, to paschi missionari tiklai retti dabbu redseht; bet bes augleem ta ne paliks wis. To teescham sinnam, jo ta Kunga wahrds to apfohla. Missionars Erwans no turrenes raksta: „Ja meh sarri ne warram dauds stahstih par jaunahm to lauschu pamohdinashanahm, tomehr to labbi sinnam, ka tee pee-aug Deewa atsibshana un ka warr zerreht ka dauds no teem tizzehs eefsch ta Pestitaja, no ka winni dsirdejusch.“ —

Beidsoht wehl peeminnam, ka Anamas walsti, kas ar Kinas semmi fa-eet kohpa, lihds schim wehl naw Ewangeliuma draudses missionari nekahdi apmettuschees. Wezzos laikos schinni walsti Kattofi irr puhlejusches tohs paganus atgreest pee kristigas tizzibas, un arri dauds effoht kristijusch. Bet pabrischam schohs kristitus un wissuwairal winnu mahzitajus stipri waijaja, un ihpaschi taggad atkal Awises effam lassijusch, ka tahda waijashana esfoht zehlfes, dehl kam Sprantschi nu griboht sawas tizzibas beedrus aistahweht un Anamas Keiseru, karrâ pahmahzih. Wehl ne sinnam, ka winnam isdohfes; to ween luhdsam Deewu, lai winsch sawu meera walstibu arri par scho semmi isplefch.

Mehs sawus stahstus par Bakal-Indias missioni ne warram zittadi beigt ka Deewam tam Kungam no firds pateidami, ka winsch arri te sawu gaischumu lizzis weetu weetahm spihdeht tumshâ paganu buhshana. No jauna winsch mums arri te leezibu dewis, ka winsch irr tahs grehzigas pasaules Pestitajs, kas wisseem, kas winna schelastibai tihsch ne atraujahs, azzis un ausis atdarra, tohs usmohdinadams no grehku meega un nahwes un winnu behdigas un fatreektas firdis eepreezina ar saweem dsihwibas wahrdeem. Ak laut meh sarri winnam sawas garra ausis un azzis atwehrtam jo deenas jo wairaf, ak laut meh ta apwehtiti gribbetum no firds luhgtees, no firds peepalihdscht, ka Jesus walstiba plefshahs pee wisseem nabbaga paganeem! Kungs, to palihds! Amen.

Nahkamâ reisê ar Deewa palihgu wehl gribbat apluhkoht Indias fallas. Gr.

• **Elkadeewibas negantiba.**

Gan daschahrt mihtee lassitaji jums schinni lappinas irr stahstih par to paganu elkadeewibas negantibu, par winnu nescheligu firdi, par winnu pahrgrohsitu prahtu, par winnu aplamu buhshanu kas pee wissas winnu dsihwes, bet wissuwairal pee winnu elkadeewu kalposchanas parahdahs. Bet to nupat dabuju lassih, ka Preeksch-India paganus sawus elkadeewu swehtlus fwinn, tas mums je flaidri parahd, zil tur tahs grehku negantibas un zil tadeht waijadfiga leeta, ka Kristus draudse un wissu spehku puhlejahs, lai ar ta Kunga palihgu tohs nabbagus warretu atgreest. Lassiet un spreedeet paschi. Missionars Krügers tahdus elkadeewu swehtlus, to laudis turreja Madras pilfata, ap raksta ta: Es gahju pee ta leela elkadeewa namma kur preesteri un winna fullaini wissu fataisija un swehtkeem; bij ta elkadeewa Dschaggarnauta swehtlu ko ta mehds swehtih, ka leelu leelus rattus fataisi kurds ta elka-bildi eelee eefschâ un nu ar to brau par wissu pilfatu. Dee leelee ratti jaw bij gattam un raibi isgresnoti. Preekschâ teem ratteem stahstschetri leeli sirgi no kohla iszirsi un ar seltu un farkanu perwi isrohteti. Ikatra stuhri pee ratteem bij peetaifitas tahdas nejaukas un breefmgas swehtlu bides, ka par wissu pasauli ne dabbu redseht; pe fahneem un passatâ un preekschâ wissi ratti bij no mahleti ar wissadahm elkadeewu bildehm. Wirteem ratteem iszeshahs leels, no paschas tahs dahrgakas drehbes istaisihts un baggati apselihts son nenschirms, appasch kurra ta Dschaggarnauta bilde leela un neganta stahw. Mehnes gaischumâ te ratti isflattijahs ka no selta taisihts elkadeewa namma un no wissahm mallahm laudis leekeem pulkeem so speedahs, gaididami to swehtku eefahkumu. Tiffa faule bij uslehufi, ta eela, par kurru tohs rattus wehl, pilla peebahsta ar gahjeem un braujeem us to elkadeewa nammu eioht, man papreeksch bij Jareds wezza seewa, kas augschpehdu gulleja semme winnas waigs bij balti nomahlehts un winnas atwehrtas azzis stihwi flattijahs us fauli. Ne zil tahki no winnas kahds wihrs, gluschi pliks, gul

leja ehrfchku kuhle, kas winnu meefas lihdi affinim faframbeja; pats neschehligi bkaudams fawus elkus peeluhdse. Pa tam redseju feschus behrnus; winnu widdü stahweja weens zilweks, to winni peeluhdse; tee behrni ar brihnum fmuflahm balsim dseedaja un fawas rohziņas brihscham pazehle, brihscham nolaide. Tahak atkal bij behrns redsams, kam nupat azzis bij israutas; mahte patte to bij darrijuse un fawa behrna waigu ar affinim aptraipetu prett fauli greese, — lai fahpes buhtu nabbadfinam jo leelas. Atkal zittam behrnam ne ween azzis bij isplehstas, bet wiffi lohzejliſchi falausiti; wehl zits pliks bij uslikts us ehrfchku kruhmu; weenam 6 gaddu wezzam puiſſſſcham, abbas kahjas us pakkalu lohziņas, ta ka par galwu stahweja augstak. Wehl dauds tahdus redseju, kurru lohzejli bij isgreesti, fauli gandrihs wiffi pahrlausti, azzis israutas — stary scheem arri dauds jaunpeedsimmischu behrnu. Ne zil tahli no pascha elkadeewa namma kahds zilweks, kurra meefa wiffai bij sadraggata, ar fawahm rohlahm ween pa semmi welkaks; zitti staigaja ar plikkahm kahjahm stahwedami us maseem dehlifcheem, zaur kurreem affas naglas bij zaurdſihtas us augſchu; zitti atkal karſta gaischa faule bes nekahda apfegga un ruhze, brehze un blahwe, teekams ar fweedreem pahrpahri bij appluhdufchi. Kad wehl biju redsejis to aplamu fehmoschonu, ar to tohs elkus pascha deewa namma aplahrt nehſaja, tad greesehs us zittu mallu. Atkal dabbuta zittus nelaimigus redseht, kas wiffadâ wihsê paschi mohlas un fahpes few padarrija. Weenam zilwekam, kad wehl gluschi mas behrns bijis, wezzaki zaur muggura ahdn, to papreeksch atdihrajuſchi, rohkas bij zaurwillkufchi; ar laiku rohkas bij faauguſchas ar mugguru; zilweks bij bes rohlahm. Zits augſchpehdu gulleja un waigs bij aptaiſihts ar flapjeem fuhdeem; atkal zits naſi turreja rohka un wiffai bij aptraipihſts ar affinim; winnu garri matti jaw bij pilni affinu un wehl winſch ar fawu naſi jaunâs un jaunâs greesumus few padarrija; winſch liklahs woi bes prahtha buht woi peedſehris. Zits atkal wezs wihsê pee wiffas meefas ehrmigi nomahlehts, us naglahm staigaja un tohs behrnus fwehtija to lauschu, kas winnam naudas dewe. Bet deesgan par schahm

negantahm leetahm ſthſihts. No tu laſſijis, tas tik kai irr ta masaka dalka no wiffas schahs negantibas; kur gan welli preezajahs, bet no kurras kriſtihts zilweks ar drebbeschonu un ar schauschalahm atgreeschahs. Tahdi irr to paganu fwehtki; arri winni mekle pehz meera, pehz preeka — arri winni wiffas schahs negantas mohlas irr isdohmajufchees, ka fawus grehkus atlihdsinaht, bet nabbadſini ne ſinn nedſ fawu grehku ſamaitaſchonu, ka ta ne stahw meefa, bet pascha ſirdi, nedſ arri to grehku ſalihdsinataju un meera deweju. Un kad to nu us Leeldeenahm atkal ſcho augſtu dahrgu Beſtitaju effi flawejis, kas tawu grehku deht irr mirris pee krusa un tawas taiſnibas deht augſchamzehlees no mirroneem, tad tawâ preeka ne-aismirſti tohs, kas bes Kristus paſudduſchi paschi ſamaitajahs.

Gr.

Deewa rehkinums un pafaules rehkinums.

No 1830 lihdi 1855tam gaddam Seemel-Amerikas kriſtitas draudſes pee Santwitſch-fallahm, kas Leela kluffâ juhâ, noſuhtija pawiffam 42 miſſionarus, 7 dakterus un 96 ſtrahdneekus no wihrifchku ir ſeewifchku kahrtas, no kurreem arri taggad wehl wairak nekâ puſſe tur dſihwo. Par ſcheem 35 gaddeem miſſiones un Bihselles beedribas par ſchahm fallahm iſtebreja 882 tuhft. 680 dahldeerus. Kad weenu paſchu kerra-kuggi gribb taiſiht un to ar wiffahm waijadſigahm leetahm apgahdaht un tik kai weenu paſchu gaddu pa juhru laiſt, tad tas dauds leelaku naidu maſja. Un kad nu tahds kuggis pawelti ne irr fawu zekku gahjis pa juhru, kad tas pehz eenaidneeku uswarreſchanas atgreeschahs mahjâs, tad tahda uswarreſchana irr dabbuta zaur tik un tik dauds zilweku dſihwibu, to tas kuggis ar faweem leeleem-gabbaleem ſamaitajis. Bet tas miſſiones darbs, kas meeru atneſs un ne kauſchonu, kas uſtaifa un ne ſamaita, kas dſihwibu gahda un ne nahwi, — tas irr 130 tuhft. dwehſeles uswarrejis, kas irr pamahziņas no ta paſuſchanas zekka greestees pee peſtiſchanas un muhſchigas dſihwoſchanas. — Tu no ta warri redseht, mihtais laſſitajis kurſch rehkinums labbak isnahk,

ka Deews tas Kungs, kas pats tas labbaikais nam-
ma-turretajis šavā leelā waltibā, zaur masahm lee-
tahm paščas tahs leelakas un šwehtakas iēdarra,
ka winna zelli wiſſi wedd pee muhschigas dšhw-
ſchanas un ſwehtibas. Woi tew tē ne nahf prahta
Sohgu grahm. 7, 2., kur tas Kungs, kad Iſraēla
behrni bij apſpeesti no Medianiterem, fajzija us
Gideanu: To kauſchu, kas ar tewim, irr dauds wai-
rak nekā es tohs Medianiterus winnu rohka buhtu
dewis, ka Iſraēls prett man ne leelahs un ſakka:
manna rohka irr man atpeſtijſi. Un Gideons at-
laide papreeſch trihsdesmits tuhſtoſchus, ka tikkai
atlikkahs desmits tuhſtoſchi, un no ſcheem wiſch
attal atlaide tik dauds, ka tikkai palikke 300, —
un zaur ſcheem 300 laudim tas Kungs iēpeſtija
ſawus Iſraēla behrnus no Medianiteru rohkas.

Gr.

Jauna grahmata.

Rupat Jelgawā pee Steffenhagen un dehla driek-
keta un pee wiſſeem grahmatu pahrdewejeem Jel-
gawā, Rihgā un Leepajā par 30 kap. ſ. dab-
bujama:

Dseesmu - wainaks,

mihleem Latweeſchu jaunleem un behrneem
wihts par jaunū preeku.

Ia kas juhsu ſtarpā launu zeefch, tas lai Deewu lubd-
ja tas irr lihſmā prahtā, tas lai dſeed. Zehl. 5, 13.

Šchi grahmata (80 lappas), no zeenijama Digi-
najes mahzitaja un Sehplils aprinka prahweſta
Weyrich (—y—) ſaraktita, irr 70 dseesmas at-
nohtehm (muſihka ſihmehm) us 2, 3 ir 4 balſim dſee-
damas. Skaidrakas ſinuas isdohs Latweeſchu drau-
gu beedriba. Schulz.

S i u n a.

No ſirds pateizam par tahm mihleſtibas dahwanahm, kas pee man atſuhtitas:

- A. Preeſch tizzibas beedreem **Rihka-Sibiria**: 1) no Dohbeles Latw. draudſes 10 rubl. 21 kap. (ſtarp ſcheem no weena ſaimneeka 5 rubl.) 2) No Leſtenes draudſes wehl 3 rubl. ſ. 3) Zaur Salwes zeen. mahzitaju 41 rubl. 39 kap. ſ., prohti: a) no Leel-Salwes dr. 15 rubl. 36 kap. b) no Ma Salwes dr. 3 rubl. 13 kap. ſ. c) no Daudſewaffes dr. 10 rubl. 50 kap. ſ. d) no Taubes muſchās dr. 15 rubl. 36 kap. ſ. e) no Rindes dr. (R.) 50 rubl. ſ. f) no Ugahles dr. 12 rubl. 15 kap. ſ.
- B. Preeſch **Miffionareem**: No Dohbeles Latw. draudſes 7 rubl. ſ.
- C. Preeſch **Rutera gohda-ſtabba**: No Dohbeles Latw. draudſes 1½ rubl. ſ.

Labbibas un prezju tirgus Rihgā tai 25. Aprili un Leepajā tai 25. Aprili 1859 gaddi

M a f f a j a p a r:	Rihgā.		Leepajā.		M a f f e j a p a r:	Rihgā.		Leepajā.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tſchetw. (1 puhru) rudſu 175 lihds	1	85	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dſeſes	—	85	1	—
1/3 " (1 ") ſweeſchu 225 —	2	60	3	—	1/2 " (20 ") tabaka	1	—	1	4
1/3 " (1 ") meeſchu 165 —	1	75	1	80	1/2 " (20 ") ſchlihtu appiau	2	75	2	—
1/3 " (1 ") auſu 125 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") ſchab. zucht galk.	2	30	2	4
1/3 " (1 ") ſirnu 240 —	2	60	2	50	1/2 " (20 ") Trohna linnu	3	—	1	—
1/3 " (1 ") rupju rudſu mitf.	1	75	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	2	—	1	4
1/3 " (1 ") bihdeletu —	2	30	2	75	1 muzzu linnu ſehflu. 6,00 lihds	9	—	7	—
1/3 " (1 ") ſweeſchu mil.	3	30	3	25	1 " ſilku 9,00 —	9	25	9	—
1/2 " (1 ") meeſchu putraim.	2	40	4	—	10 puddu ſaršanas ſahls	4	85	4	6
10 puddu (1 birkawu) ſeena	4	—	2	—	10 " baltas rupjas ſahls	4	85	4	4
1/3 " (20 mahrz.) ſweeſta	4	—	3	—	10 " " ſmalkas " . . .	4	85	4	—

Leepajā lihds 26. April atnahf.: 42 fuggi un isgahj. 40. Rihgā lihds 25. April atnahf.: 233 fuggi un isgahj. 6

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements aughtas waldischanas pufes: Collegienrath G. Blaeſe, Cenſor. Jelgawā, tai 28. Aprill. 1859.
No. 68.